

AK
Radom-
Kielce

JANAS - PIOTROWSKA
Genowefa
z d. Dobrowolska
ps. „Gienia”

3208₁/WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI —

T. 3208 / WSK

Janas - Piotrowska

Genowefa

I/1. Relacja —

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora —

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację ✓

III/1 – Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 – Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 – Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – inne —

IV. Korespondencja —

V. Nazwiskowe karty informacyjne —

VI. Fotografie —

II Materiały uzupełniające relację

- Biogram, kopia, k. 1 s. 1
- "Na pierwszej linii 'Cichego frontu'", kopia, k. 2 s. 2-3

modz. 13. 10. 1929, w Soltyskowie pow. Konińskie

c. Romana i Józefy Jan...
z J. D...

A H - ps. „Gienia”

...ta rodzina w konspiracji - młodociana łączniczka
 1942, podlegała poleceniom „Soltyska”. Przenosiła listy
 i rozkazy, a w 1943/44 przewoziła broni do oddz. p...
 ego „Szarego”. Wreszcie z polecenia ojca Romanusa w
 „Soltyska” Feliksa Janusa na umówione miejsce na pla...
 iektanin donosiła materiały konspiracyjne dla
 „Roboty. Po represjach okupacyjne i spalenie do...
 es zagrożenia ukrywała się z rodziną w lesie.
 Udawało się, że ze Skarżyska przewoziła amunicję
 odległości względnie bezpiecznej od sterczącego mg...
 podczas częstych obław na stacji Soltyskowskiej przewoziła
 lasu uprząż bieliznę i ubrania oraz żywność do
 znane miejsca. Największym zagrożeniem były
 mijący duże oddziały terroru kolejowego.
 W jej rodzinie zginęło w walce 7 osób, a spr...
 mostów z domkiem. Częste obławy powodowały
 eustanną tułaczkę z miejsca na miejsce.
 Po wojnie Genowefa Piotrowska wybrała za
 merycki - pracowała do emerytury w Szk...
 w... Nr 1 w Skarżysku. K...

...cyiel Szkoły Pol-
Końskich. To on
nauczycielami, o-
y zameldował się
", który kwatero-
żdziernika 1939 r.
hy i Cis-Budy w

z „Hubalem” oraz
u kielecko-radom-
od lutego 1942 r.
ł stopniowo sieć
placówek i obwo-
u licznie przystą-
oru kobiety.

ę skryły dość lic-
olskiego wojska,
oce po kampanii
niknęły niewoli.
bywać cywilne u-
terzy, udzielić no-
wyżywienie, kon-
wyrabiać dowody
rannych, zapew-

nie zwłaszcza ga-
wki i szkoły two-
azy operacyjne, a
zwłaszcza nauczy-
c obowiązek oby-
ocy żołnierzowi
chodził w kon-
gając w przecho-
ieczaniu broni. a-
wych. maszyn do
o dalszej walce

ryka owska

ieleckiej były te-
dział mjr. „Huba-
ach Wojska Pol-
ę w reku staczał
zereg potyczek i
ę pod Huciskiem.
wywiad, łączność
w żywność i amu-
działanie grupie
tej akcji też nie

ze wsi koneckiej
a Cel (ps. Tere-
ńca października
oddziale „Hubala”.
iązki łączniczki,
rozpoznania, a
rzyła w potyczkach
rganizowany przez
odu Końskie dla
ła” wywiad i łącz-
zy innymi cześcio-
kobiety z Koń-
ki do „Hubala”
do szkoły w Nie-
bierała je miejsco-
a Jadwiga Tren-
sa”) dowożąc (ps.
uczyława Ośko (ps.
uczyciela w Huci-
u „Hubala” Wy-

PIERWSZEJ LINII „CICHEGO FRONTU”

dyktował najeźdźcom sposoby pa-
cyfikacji powiatu; 6.XI.1939 r.
starosta w Końskich, Kreis-
hauptmann dr Albrecht polecił
zamknąć 12 zakładników, ogła-
szając dla nich a'iszmami karę
śmierci „za zakłócenie spokoju”.
Sama zabiegałam wtedy o zezwo-
lenie na kontakt z zakładnikami,
wśród których był także mój mąż
(ps. „Górnik”), aby umożliwiono
dostarczenie paczek z żywnością
i bielizną dla więźniów.

Tymczasem „Hubal”, mimo tru-
dności realizował swe zamierze-
nia, w walce zbrojnej z najeź-
dźcą, niepokojąc wroga, podno-
sząc na duchu społeczeństwo po
klęsce wrześniowej i organizując
je do walki z wrogiem. Niestety
epopeja hubalowa dobiegła koń-
ca. Na skutek zaskoczenia padł w
dniu 30.IV pod Anielinem ostatni
żołnierz Września, pierwszy par-
tyzant i organizator ruchu oporu.

Praca konspiracyjna, w two-
rzonej stopniowo siatce placówek
i podobwodów obsadzona była
między innymi także przez kobie-
ty. Około 50 kobiet miało w tym
okresie wyznaczone zadania w
służbie wywiadu, łączności i go-
spodarczej.

Z komendą obwodu ZWZ i AK
Końskie w tym czasie była po-
wiązana niewielka liczba kobiet.
W referata wywiadu pracowała
Leokadia Wieczorek (ps „Leoka-
dia”), kierownik szkoły w Koń-

skiego inspektora szkolnego w
stosunku do nauczycieli.

Mieszkania „Leokadii” i „Ma-
rii” przy ul. Brzozowej w Koń-
skich były w tym czasie miejscem
różnych prac konspiracyjnych. Tu
komendant obwodu „Górski” u-
rządzał odprawy, a na podstawie
meldunków opracowywano ra-
porty. Były tu także akta kan-
celarii obwodu, które komendant
polecił mi zabezpieczyć w chwili
zagrożenia tego punktu. W wy-
wiadzie pracowały jeszcze trzy
wysiedlone młode kobiety, wla-
dające blygle jęz. niemieckim, za-
trudnione na poczcie, w starost-
wie i żandarmerii. Działalność ich
z czasem stała się podejrzana.
Jedną z nich Felicja. W. odmówi-
ła dalszej współpracy, wpisując
się na volkslistę.

Sieć referatu łączności na róż-
nych odcinkach i w różnym cza-
sie wiązały: Helena Jędryka
(ps. „Jadwiga”, „Szule”), właścic-
ielka księgarni w Końskich,
gdzie przez okres okupacji była
skrzynką dla podobwodów: hm.
Irena Mydlarz (ps. „Teresa”) z
zawodu nauczycielka, organizator
Szarych Szeregów, łączniczka do
Komendy Okręgu i Komendy
Główniej, w której mieszkaniu
była skrzynka „do góry” oraz
Henryka Sadowska (ps. „Broni-
sława”), kierownik szkoły w Koń-
skich, przydzielona także do spe-
cjalnych poruczeń komendanta
obwodu na odcinku wywiadu i

Pobochowa (ps. „...
Zofia Ciszek (ps.
struktorka PWK
skrzynkę dla p
Spółdzielczej Skła
łów Piśmiennych
gdzie celowo zost
w czasie okupacji
Z osobą kome
ZWZ/AK Końskie
powiązane były m
rodzin, gdzie m
kwatery dla siebie
rzutu do różnych
aktywnie pracow

Barbara Kaca 1
czennica tajnych
niczka w oddział
Zdjęcie z 1945 ro

Jadwiga Bialeck
Eleonora Nowak
nora”), której mi
Dyszków koło K
lo od września d
kwatery „Górsk
miejsce spotkań
nie! szkolenia.
Nowak (ps. „V
funkcję łącznicz
Malanowicz z P
do dyspozycji k
Podobnie dom
Bialeckiego na p
dowa” stanowił
obwodu. Tu był
od 1.I.1942 r. mia
ski”, tu po odpr
zdrady osaczony
nął w walce dn
Wtedy aresztowa
Stanisława Biał
trzy córki łącz
(ps. „Janka”), T
na”) i Marię (ps.

Podobny ośro

zamknięto w wię-
n, jak innych a-
y tym czasie. No-
opada 1942 r. od-
pod dowództwem
ulusa" przeprowa-
akcję odbicia wię-
którymi były sio-
lec, brakowało
yańskiej. Została
przez radomskie
mentarzu w Koń-
jej symboliczna

drady szereg osób
komendą obwodu

Nr 26 - 13. VII. 1975r

ek ps. „Wrzos” —
y łączności WSK.
oku.

Natalia Tworzańska — zamordo-
wana w gestapo. Zdjęcie z 1939
roku.

Henryka Sadowska ps. „Bronisła-
wa” referentka WSK obwodu AK
Końskie. Zdjęcie z 1945 roku.

Fot. Archiwum

ch” i musiało o-
asowy teren dzia-
tu także kobiety:
(ps. „Jadwiga”
przeszła do pracy
w Skarżysku i Ra-
Iydlaż (ps. „Te-
powiązaniu z KG
ie prowadziła ak-
„Szarych Szere-
Wieczerek (ps.
względem na do-
kontakty z szefem
ago” została wy-
du, a z nią przes-
ograniczyło swój
opor.

komendy okręgu
eresa” przekazały
referacie łączności
wiązania sieci no-
dla obwodu i do

na przelomie
zahamowana i u-

powiązanie z pracą konspiracyjną
od jej zapoczątkowania w 1939 r.
Od 1943 r. rozpoczął się duży
nabór kobiet do WSK, głównie
dziewcząt uczących się na tajnych
kompletach i wymagających
przeszkolenia w różnych służbach
WSK. Kobiety pracujące w wy-
wiadzie podlegały bezpośrednio
II ref. Kom. Obw.

Sekcją służby łączności WSK
kierowała ppor. **Zofia Ciszek** (ps.
„Wrzos”, „Azja”), która prze-
działa szkolenie łączniczek. Kiero-
wała je do różnych załóg sobie
przydzielając najbardziej niebez-
pieczne

Przez cały okres okupacji, mi-
mo stałego zagrożenia — jako
wypróbowane łączniczki praco-
wały: **Józefa Chodaczyńska** (ps.
„Flora”) oraz **Elżbieta Pychyńska**
(ps. „Wiktorija”), nauczycielki taj-
nych kompletów.

Służba łączności WSK zakon-

Schemat organizacyjny referatu
WSK miał następującą obsadę:

sprawy organizacyjne — **Hen-
ryka Sadowska** (ps. „Bronisława”,
„Westa”; służba łączności — ppor.
Zofia Ciszek (ps. „Wrzos”, „Azja”)
służba sanitarna — por. dr **Zofia
Górkowa** (ps. „Aka”, „Gabriela”),
służba gospodarcza — **Stefania
Borucka** (ps. „Narcyza”), służba
informacyjno-prop. — **Anna Po-
bochowa** (ps. „Justyna”).

Jako kierownik referatu WSK
miałam pracę ułatwioną przez do-
kładną znajomość środowiska i

ia jej córka „Basia”. Od XI.1944 r.
ostatni komendant obw. Końskie
kpt. „Drogosław” zajmował kwa-
terę u nauczycielki **Ireny Turno**
(ps. „Teresa”), przydzielonej do
specjalnych zleceń.

Nie sposób wymienić tu wszy-
stkich rodzin z Końskich, gdzie
walka podziemna znajdowała o-
parcie i angażowała kobiety.
Przez całą okupację „szczęśliwy”
punkt kontaktów stanowił kiosk
sióstr **Borkowskich**, natomiast
ściśle zakonspirowana przeze
mnie „skrzynka dla Okręgu” w
domu **Marii Kołodziejczykowej**

Zofia Michalska
Anna Welpa z R
Maria i Halina
córki robotnika z
łączniczki z Głę
wiele innych dzi
czą, spełniających
ski obowiązek nie
czyn.

Sekcję służby sa-
prowadziła por. dr
wa (ps. „Gabriela”
dziewczęta, często
tajnego nauczania,
szpitala miejskiego
briela” zorganizow
sanitarne, które p
stępnie instrukt
Jadwiga Kołodziej
gniewa”), **Halina**
linka”) oraz stude
Górkówna (ps. „Pr
sposób zostało na
du przeszkolonych
nowiących 12 patr
wyekwipowanych
tarne o wymagany
ków i środków c
Zaopatrzenia dost
pieczalnia Społecz
i apteki.

Por. dr **Zofia Gó**
działaczka ruchu
cinku służby sanit
szkolenia i niesien
nym partyzantom
ciężko rannych w
sażając oddziały
sprzęt sanitarny
mieszkanie i miejs
sługi konspiracji.
wało się tajne na
przychodziłam jak
W pracy konspira
cinku służby sanit
darczej ofiarnie pra
zakonne: **Kaliksta**
oddziału zakażneg
Końskich, gdzie ch
rannych oraz
broń i materiał z
chronowych, z któ
ta szyły sobie wiatr

Wykazy przeszk
riuszek prowadził

Zanotowałem ty
Krystyna Proskurr
la”), **Maria Nast**
Krystyna Mydlarz
Izabela Trzaskows
noe”), **Krystyna**
(ps. „Kawka”) D

przy ul. Warszawskiej „wpadła”
po krótkim stosunkowo okresie
funkcjonowania. Gestapowcy a-
resztowali tu łączniczkę **Janinę**
(ps. „Ika”) i jej siostrę **Jadwigę**
(ps. „Zbigniewa”), instruktorkę w
służbie sanitarnej WSK. Zostały
one wywiezione do obozu w Ra-
vensbrück.

Bazę operacyjną dla różnych
celów podziemia, gdzie były ma-
szyny do pisania przechowywano
broń i mundury niemieckie do
akcji stanowił sklep i magazyn
Spółdzielczej Składnicy Materia-
łów Piśmiennych przy u Mała-
chowskich w Końskich. Stale na
posterunku była tu ppor. **Zofia
Ciszek** (ps. Wrzos”) i **Franciszek
Zapała**. Moją działalność konspi-
racyjną w tym miejscu maskowa-
łem, pełniąc tu funkcję społeczną
skarbnika Spółdzielni. W czasie
nieobecności „Wrzos”, po jej o-
dejściu do oddziału partyzanckie-

JANAŚ - PIOTROWSKA Genowefa

